

ÅRSPLAN

TEMA/FAG	Samfunnsfag	SKOLEÅR	2021/2022
TRINN	7.	LÆRERE	Anders Cramer

PERIODE TEMA	UKE Periode	KOMPETANSEMÅL (fra LK20)	KJERNEELEMENTER FRA FAG OG TVERRFAGLIG TEMA (for perioden)	TEMA	VURDERING (IUP-mål, prøver, kartlegginger ol)	AKTIVITETER/LÆRESTOFF/INNHO LD (bøker, nettressurser, organisering ol))
34-39 Valg	33-39	<ul style="list-style-type: none">Samanlikne korleis ulike kjelder kan gi ulik informasjon om same tema, og reflektere over korleis kjelder kan brukast til å påverke og fremje bestemte synutforske og presentere ei global utfordring ved berekraftig utvikling og kva for konsekvensar ho kan ha, og utvikle forslag til korleis ein kan vere med på å motverke utfordringa og korleis	<ul style="list-style-type: none">Undring og utforskingSamfunnskritisk tenking og samanhengarDemokratiforståing og deltakingBerekraftige samfunn	Forbruk og forurensing Elevene skal bli bevisst og kunne samtale om sammenhengen mellom forbruk og forurensing. Elevene skal kunne fortelle om hvordan forbruket øker, og kunne gi eksempler på sammenhengen mellom forbruk og forurensing. De skal kunne forklare hvordan forurensingen spres over store avstander Elevene skal kunne forklare og gi eksempler på hvordan forurensing kan ødelegge levevilkårene til mennesker, planter og dyr. Fortelle hvordan Norge samarbeider med andre land for å redusere forurensing. Diskutere hva vi kan gjøre for å forurense mindre, og bidra til et mer bærekraftig samfunn	<ul style="list-style-type: none">KapittelprøvePresentasjonerSamtaler	<ul style="list-style-type: none">Diskusjoner, samtaler i par/grupperDebatterForelesningDialogerHøytlesingI-padMidgardNRK- skoleSalaby <p>(Uke 36: Fagdag valg for hele skolen! Barnas valg for 5.-10. trinn. https://barnasvalg.reddbarna.no)</p>

Oslo kommune
Utdanningsetaten

Bøler skole

samarbeid mellom
land kan bidra

- reflektere over
korleis kommersiell
påverknad kan verke
inn på forbruk,
personleg økonomi
og sjølvbilete
- utforske korleis
menneske i fortida
livnærte seg, og
samtale om korleis
sentrale endringar i
livsgrunnlag og
teknologi har påverka
og påverkar
demografi, levekår og
busetjingsmønster
- beskrive geografiske
hovudtrekk i ulike
delar av verda og
reflektere over
korleis desse
hovudtrekka påverkar
menneska som bur
der

40		HØSTFERIE				
41-51	41					
	42	TV-aksjonen 2021. Barneekteskap https://blimed.no/om-tv-aksjonen-nrk/tv-aksjonen-2021/ Tv-aksjonen går av stabelen 24.oktober 2021. Inntektene går i år til Plan og arbeidet mot barneekteskap. Vi kjører skoleløp fredag denne uken som en fagdag https://blimed.no/engasjer-deg/skoler-og-barnehager/undervisningsopplegg/				
	43 - 48	<ul style="list-style-type: none">utforske korleis menneske i fortida livnærte seg, og samtale om korleis sentrale endringar i livsgrunnlag og teknologi har påverka og påverkar demografi, levekår og busetjingsmønsterreflektere over korleis møte mellom	<ul style="list-style-type: none">Berekraftige samfunnUndring og utforskingSamfunnskritisk tenking og samanhengarIdentitetsutvikling og fellesskap	Fra pest og krise til bedre tider Elevene skal kunne fortelle om svartedauen og hvilke følger den fikk for landet. De skal få forståelsen av at den redselen pesten spredte, avspeilet seg i folketroen. Elevene skal kunne fortelle om Dronning Margrete og hvordan vi kom i union med Sverige og Danmark. De skal også kunne redegjøre for hvordan maktfordelingen var i unionen. Elevene skal fortelle om årsakene til at Norge ble en del av Danmark, og hva dette innebar for Norge. De skal kunne forklare hva et enevælde er,	<ul style="list-style-type: none">KapittelprøvePresentasjonerSamtaler	<ul style="list-style-type: none">Diskusjoner, samtaler i par/grupperDebatterForelesningDialogerHøytlesingI-padMidgardNRK- skoleSalaby <p>(Uke 46: Bli med dansen)</p> <p>(Uke 48: Valgfri fagdag)</p>

Oslo kommune
Utdanningsetaten

Bøler skole

menneske har bidrege til å endre korleis menneske har tenkt og ulike samfunn har vore organiserte

- reflektere over korleis møte mellom menneske har bidrege til å endre korleis menneske har tenkt og ulike samfunn har vore organiserte
- utforske hovudtrekk ved historia til samane og dei nasjonale minoritetane i Noreg og presentere rettar samane og dei nasjonale minoritetane i Noreg har i dag

og hva det var kampene mellom Danmark – Norge og Sverige dreide seg om.

Eleven skal kunne fortelle om handel og håndverk i Bergen og vite hvem hanseatene var. De skal bli kjent med en viktig kilde fra 1432, som forteller om fisket i Lofoten.

Elevene skal gi eksempler på de viktigste næringene som utviklet seg i Norge i perioden. De skal kunne fortelle om hva som gjorde oppgangssaga spesiell, og hvilken måte den representerte en viktig teknologisk utvikling.

Elevene skal kunne fortelle om hvor og hvordan bergverksdriften oppsto i Norge. De skal vite hvor de største kobber- og jernverkene lå, og kunne fortelle kort om hvordan malmen ble utvunnet og hva den ble brukt til.

Elevene skal kunne fortelle om kommunikasjonsmulighetene i Norge på denne tida, og om viktige sider ved dagliglivet, som levealder, lover og straffer og kvinnens rettigheter. De skal ha kunnskaper om heksejakten i Norge.

Eleven skal kunne fortelle om samenes historie i denne perioden og vite hvilke holdninger nordmennene hadde til deres

			<p>religion og kultur. De skal kunne fortelle om misjonsvirksomheten blant samene.</p> <p>Elevene skal kunne fortelle hva en nasjonal minoritet er. De skal gjøre rede for hvilke nasjonale minoriteter vi har i Norge, og hovedtrekk fra deres historie i Norge. Elevene skal få forståelse for at det har vært innvandring til Norge i flere hundre år.</p> <p>Elevene skal ved selvstudium bli kjent med en av Danmark-Norges mest profilerte konger. Og de skal kunne fortelle om kongenes forhold til Norge og vite om to norske byer som er knyttet til navnet hans.</p>		
49 - 51	<ul style="list-style-type: none">• gi døme på kva lover, regler og normer er og kva slags funksjon dei har i samfunn, og reflektere over konsekvensar av å bryte dei• utforske ulike sider ved mangfald i Noreg og reflektere over menneska sine behov for å vere seg sjølve og for å høyre til i fellesskap	<ul style="list-style-type: none">• Identitetsutvikling og fellesskap• Demokratiforståing og deltaking• Samfunnskritisk tenking og samanhengar	<p>RUS</p> <p>Elevene skal kjenne til og gi eksempler på lover og regler knyttet til alkohol, tobakk og narkotika</p> <p>Elevene skal kjenne til hvilke konsekvenser rusmisbruk har for samfunnet, og kunne drøfte hva bruk og misbruk av rus kan bety for deg selv og andre</p>	<ul style="list-style-type: none">• Kapittelprøve• Presentasjoner• Samtaler	<ul style="list-style-type: none">• Diskusjoner, samtaler i par/grupper• Debatter• Forelesning• Dialoger• Høytlesing• I-pad• Midgard• NRK- skole• Salaby

		<ul style="list-style-type: none">reflektere over korleis kommersiell påverknad kan verke inn på forbruk, personleg økonomi og sjølvbiletereflektere over variasjonar i identitetar, seksuell orientering og kjønnsuttrykk, og eigne og andre sine grenser knytte til kjensler, kropp, kjønn og seksualitet og drøfte kva ein kan gjere om grenser blir brotne					
52	JULEFERIE						
TEKNOLOGI	1-7	1-4	<ul style="list-style-type: none">presentere ei aktuell nyheitssak og reflektere over forskjellar mellom fakta, meiningar og kommersiell budskap i mediebiletet	<ul style="list-style-type: none">Identitetsutvikling og fellesskapUndring og utforsking	Nettvett Elevene skal ha kunnskaper om hvordan vi kan vurdere Internett som kilde til kunnskap. De skal kunne bruke kildehenvisninger når de gjengir informasjon, og kunne fortelle hvordan wiki-nettstedene fungerer.	<ul style="list-style-type: none">PrøverPresentasjoner	<ul style="list-style-type: none">Diskusjoner, samtaler i par/grupper,DebatterForelesning,Dialoger,Høytlesing,I-padMidgardReddBarna - undervisningsmateriale

		<ul style="list-style-type: none">samanlikne korleis ulike kjelder kan gi ulik informasjon om same tema, og reflektere over korleis kjelder kan brukast til å påverke og fremje bestemte syn <p>reflektere over korleis ein sjølv og andre deltek i digital samhandling, og drøfte kva det vil seie å bruke dømmekraft sett i lys av reglar, normer og grenser</p>		<p>Elevene skal vite hva som regnes som personlige opplysninger og kunne beskrive faren ved å gi fra seg disse på Internett. De skal kunne diskutere nettvettreglene, og gjengi og forstå innholdet.</p> <p>Elevene skal kunne samtale om positive og negative sider ved ulike kommunikasjonsformer (som for eksempel e-post, sms og blogg). De skal kunne gi eksempler på hva som er hyggelig atferd på nettet og hva som kan oppfattes som mobbing.</p>		<p>(Uke 6: Fagdag i koding/programmering på trinn/avdeling)</p>
	5-7	<ul style="list-style-type: none">utforske korleis menneske i fortida livnærte seg, og samtale om korleis sentrale endringar i livsgrunnlag og teknologi har påverka og påverkar demografi,	<ul style="list-style-type: none">Berekraftige samfunnUndring og utforskingSamfunnskritisk tenking og samanhengar	<p>De store oppdagelsesreisene</p> <p>Elevene skal få en oversikt over de viktigste europeiske oppdagelsesreisene mellom år 1200 og 1600, og de skal kunne samtale om utfordringer disse reisene representerte for europeerne og de folkene de møtte.</p>	<ul style="list-style-type: none">KapittelprøvePresentasjon om oppdagelsesreisen deSamtaler	<ul style="list-style-type: none">Diskusjoner samtaler i par/grupperDebatterForelesningDialogerHøytlesingI-padMidgard

Oslo kommune
Utdanningsetaten

Bøler skole

		<p>levekår og busetjingsmønster</p> <ul style="list-style-type: none">• reflektere over korleis møte mellom menneske har bidrege til å endre korleis menneske har tenkt og ulike samfunn har vore organiserte• reflektere over kvifor konflikhtar oppstår, og drøfte korleis den enkelte og samfunn kan handtere konflikhtar		<p>Elevene skal kunne fortelle om europeisk handel med Kina og kjenne hovedtrekkene ved Marco Polos reiser i landet. De skal med utgangspunkt i dette stoffet bli kjent med hvordan historikere har ulike syn på en historisk hendelse.</p> <p>Elevene skal kunne fortelle om Vasco da Gama og ekspedisjonen hans, som åpnet sjøveien til India.</p> <p>Elevene skal kunne fortelle om Kristoffer Columbus` reiser til Amerika og det kulturmøtet som fant sted mellom europeere og folkene de møtte. De skal kjenne til bakgrunnen for maktfordelingen i Europa, som la grunnlaget for koloniseringen av Sør- og Mellom-Amerika.</p> <p>Elevene skal kunne fortelle om inkaene i Sør-Amerika og deres kultur, og skildre møtet mellom de ulike kulturene.</p>		
--	--	---	--	--	--	--

				<p>Elevene skal kunne fortelle om europeernes erobring, og hvilke konsekvenser hendelsene fikk for Sør-Amerika og Europa.</p> <p>Elevene skal kunne fortelle om den europeiske slavehandelen, begrunnelser og omfang, og hvilke konsekvenser denne hadde for oppbyggingen av den europeiske økonomien.</p>		
8	VINTERFERIE					
KONFLIKT	9-16	9-13	<ul style="list-style-type: none">• presentere ei aktuell nyheitssak og reflektere over forskjellar mellom fakta, meninger og kommersiell budskap i mediebildet• utforske ulike sider ved mangfold i Noreg og reflektere over menneska sine behov for å vere seg sjølve og for å høyre til i fellesskap• drøfte kva likeverd og likestilling har å seie	<ul style="list-style-type: none">• Undring og utforsking• Samfunnskritisk tenking og samanhengar• Demokratiforståing og deltaking• Identitetsutvikling og fellesskap	<p>På flukt!</p> <p>Elevene skal gjøre seg kjent med at mange mennesker må flykte fra hjemmene sine.</p> <p>Elevene skal kunne fortelle om hvordan det kan oppleves å være flyktningbarn. De skal kjenne til hvordan FNs flyktningkonvensjon definerer en flyktning, og hva det vil si å være internt fordrevet. Videre skal elevene bli bevisst at barnekonvensjonen også gjelder flyktningbarn.</p> <p>Elevene skal gi eksempler på årsaker til at mange mennesker må flykte fra hjemmene sine. De skal få forståelse</p>	<ul style="list-style-type: none">• Kapittelprøve• Presentasjoner• Samtaler <ul style="list-style-type: none">• Diskusjoner, samtaler i par/grupper• Debatter• Forelesning• Dialoger• Høytlesing• I-pad• Midgard• NRK- skole• Salaby

Oslo kommune
Utdanningsetaten

Bøler skole

for eit demokrati, og utvikle forslag til korleis ein kan motarbeide fordommar, rasisme og diskriminering

- reflektere over korleis møte mellom menneske har bidrege til å endre korleis menneske har tenkt og ulike samfunn har vore organiserte
- reflektere over kvifor konflikhtar oppstår, og drøfte korleis den enkelte og samfunn kan handtere konflikhtar
 - samtale om menneske- og likeverd og samanlikne korleis menneskerettane er blitt og blir varetekne i ulike land

for noen av de problemene flyktninger står ovenfor, og kunne fortelle om det arbeidet som Flyktningshjelpen og andre organisasjoner gjør for å hjelpe mennesker på flukt.

Elevene skal kunne forklare hva overføringsflyktninger og asylsøkerer er, og hva det vil si å få opphold på humanitært grunnlag. Videre skal elevene fortelle hvor de fleste flyktingene og asylsøkerne som kommer til Norge, kommer fra og hvordan det kan være å komme som flykting til et fremmed land.

Elevene skal kunne fortelle om noe av bakgrunnen for barnekonvensjonen, om Redd Barnas arbeid for barnas rettigheter og om hvordan barn kan hjelpe barn.

	13-14	<ul style="list-style-type: none">• utforske korleis menneske i fortida livnærte seg, og samtale om korleis sentrale endringar i livsgrunnlag og teknologi har påverka og påverkar demografi, levekår og busetjingsmønster• reflektere over korleis møte mellom menneske har bidrege til å endre korleis menneske har tenkt og ulike samfunn har vore organiserte• reflektere over korleis møte mellom menneske har bidrege til å endre korleis menneske har	<ul style="list-style-type: none">• Berekraftige samfunn• Undring og utforsking• Samfunnskritisk tenking og samanhengar	Renessansen <p>Elevene skal få kunnskaper om perioden renessansen og opplysningstiden, og hva som kjennetegner disse periodene.</p> <p>Elevene skal vite at renessansen oppsto i Firenze og de skal kunne fortelle hva som forgikk i byen på denne tida. De skal også vite at renessansens arkitekter studerte bygninger fra antikken og brukte kunnskapen de fikk til å løse nye arkitektoppgaver.</p> <p>Elevene skal kunne redegjøre for hvilke endringer vi ser i kunsten fra middelalderen til renessansen. De skal kunne forklare hva perspektiv er og vite hvordan arkitektene brukte matematikken når bygninger skulle tegnes og oppføres.</p> <p>Elevene skal kunne fortelle hvilken betydning boktrykkerkunsten fikk for spredning av tanker og kunnskap i Europa.</p> <p>Elevene skal kunne forklare hva Martin Luther protesterte mot, og hva reformasjonen er. De skal også kunne redegjøre kort for den</p>	<ul style="list-style-type: none">• Kapittelprøve• Presentasjoner• Samtaler	<ul style="list-style-type: none">• Diskusjoner, samtaler i par/grupper• Debatter• Forelesning• Dialoger• Høytlesing• I-pad• Midgard• NRK- skole• Salaby <p>(Uke 14: Fagdag om konflikt)</p>
--	-------	--	---	--	---	--

Oslo kommune
Utdanningsetaten

Bøler skole

tenkt og ulike
samfunn har
vore organiserte

maktkampen som fulgte mellom
protestanter og katolikker.

Elevene skal kunne gjøre rede for
hvilket verdensbilde kirken hadde,
og hva Copernicus, Bruno og Galilei
ved observasjon hadde kommet
fram til. De skal vite hvordan kirken
stilte seg til nye tanker og meninger
og kunne forklare begreper som
kjetter, inkvisisjon og heks.

Elevene skal kunne fortelle om en
periode i engelsk og fransk historie
ved å lære om Elisabet 1. og Ludvig
14. De skal kunne forklare hva
enevelde er.

Elevene skal kunne gi eksempler på
hvilke nye tanker de lærde var
opptatt av i opplysningstida.

Elevene skal få fordype seg i
personligheter fra renessansen og
opplysningstida, som Leonardo da
Vinci og Carl von Linné. De skal lære
om deres nysgjerrighet og utrettelige
søken etter ny kunnskap. De skal
stimuleres til at de også kan prøve
seg som forskere og få sine
resultater vurdert.

15	PÅSKEFERIE					
	16			Renessansen fortsetter..		
17-24	17-20	<ul style="list-style-type: none">• Reflektere over korleis møte mellom menneske har bidrege til å endre korleis menneske har tenkt og ulike samfunn har vore organiserte• Beskrive geografiske hovudtrekk i ulike delar av verda og reflektere over korleis desse hovudtrekka påverkar menneska som bur der	<ul style="list-style-type: none">• Undring og utforsking• Samfunnskritisk tenking og samanhengar• Identitetsutvikling og fellesskap• Berekraftige samfunn	Landskap og levemåter Elevene skal bli bevisst og kunne samtale om menneskers utrolige evne til å tilpasse seg ulike typer natur og landskap. Elevene skal kunne fortelle om sammenhengen mellom klima og landskapstyper, og de skal kunne presentere landskapstypene regnskog, gresslette og ørken. Elevene skal kunne fortelle om yanomami-indianerne og utvikle forståelse og respekt for deres tradisjonelle levemåte. Videre skal elevene kunne forklare hvordan moderne utnyttelse av regnskogområder ødelegger livsbetingelsene til planter, dyr og mennesker. Elevene skal kunne fortelle om	<ul style="list-style-type: none">• Kapittelprøve• Presentasjoner• Samtaler	<ul style="list-style-type: none">• Diskusjoner, samtaler i par/grupper• Debatter• Forelesning• Dialoger• Høytlesing• I-pad• Midgard• NRK- skole• Salaby

	<ul style="list-style-type: none">• Utforske korleis menneske i fortida livnærte seg, og samtale om korleis sentrale endringar i livsgrunnlag og teknologi har påverka og påverkar demografi, levekår og busetjingsmønst er		<p>barabeigene og utvikle forståelse og respekt for deres tradisjonelle levemåte. Videre skal elevene kunne forklare hvordan mange barabeigers liv har endret seg, blant annet som følge av overbeiting og ørkenspredning.</p> <p>Elevene skal kunne fortelle om beduinene og utvikle forståelse og respekt for deres tradisjonelle levemåter. Videre skal elevene kunne forklare hvordan mange beduiners liv har endret seg som følge av oljefunn og etablering av grunnvannsbrønner på den arabiske halvøya.</p> <p>Elevene skal kunne fortelle om urfolks kamp for rettigheter og internasjonalt urfolkssamarbeid</p>		
20-24	<ul style="list-style-type: none">• samanlikne korleis ulike kjelder kan gi ulik informasjon om same tema, og reflektere over korleis kjelder kan brukast til å påverke og fremje bestemte syn• utforske og presentere ei global utfordring ved berekraftig utvikling og kva for	<ul style="list-style-type: none">• Undring og utforsking• Samfunnskritisk tenking og samanhengar• Demokratiforståing og deltaking• Berekraftige samfunn	<p>Du store verden</p> <p>Elevene skal kunne fortelle om sentrale land- og havområder, og kunne plassere dem på kartet.</p> <p>Elevene skal kunne plassere land, byer, elver og fjell på kartet</p> <p>Elevene skal kunne diskutere og samtale om likheter og ulikheter i landskap, klima og levemåte i de ulike verdensdelene.</p> <p>Elevene skal kunne fortelle og gi eksempler på hvordan Norge gjør</p>	<ul style="list-style-type: none">• Kapittelprøve• Presentasjoner• Samtaler	<ul style="list-style-type: none">• Diskusjoner, samtaler i par/grupper• Debatter• Forelesning• Dialoger• Høytlesing• I-pad• Midgard• NRK- skole• Salaby

Oslo kommune
Utdanningsetaten

Bøler skole

konsekvensar ho kan ha, og utvikle forslag til korleis ein kan vere med på å motverke utfordringa og korleis samarbeid mellom land kan bidra

- reflektere over korleis kommersiell påverknad kan verke inn på forbruk, personleg økonomi og sjølvbilete
- utforske korleis menneske i fortida livnærte seg, og samtale om korleis sentrale endringar i livsgrunnlag og teknologi har påverka og påverkar demografi, levekår og busetjingsmønster
- beskrive geografiske hovudtrekk i ulike delar av verda og reflektere over korleis desse hovudtrekka påverkar menneska som bur der

seg nytte av varer fra andre land og deler av verden.

(Uke 24: Fellesturdag med natursti)

Oslo kommune
Utdanningsetaten
Bøler skole

SOMMER